

aan:

de leden van de commissies ZJS & AZ (in CC: wethouder Groot Wassink & wethouder Kukenheim)

betreft:

Knelpunten rondom toegang Winteropvang voor dakloze Dublinclaimanten

Amsterdam, 25 februari 2019

Geachte leden van de commissies ZJS & AZ,

Nu u weer bent teruggekomen van het voorjaarsreces willen wij met u onze grote zorgen delen over de benarde positie van jonge ongedocumenteerde Dublinclaimanten in Amsterdam. Deze schrijnende situatie ontwikkelt zich in de aanloop naar de uitvoering van het Amsterdamse LVV convenant en het convenant over opvang van Dublinclaimanten, die op 1 maart 2019 in werking zouden moeten treden.

Zo merken ondergetekende organisaties en betrokkenen de afgelopen weken dat dakloze afgewezen asielzoekers – zoals jonge mannen met een Dublinclaim Italië - in toenemende mate na de screening tot toegang winteropvang na 10 dagen worden afgewezen voor vervolgoopvang aldaar en zodoende noodgedwongen op straat of in instabiele kraakpanden moeten slapen.

De gebruikelijke gang van zaken bij de eerste opvangvraag is dat een (nieuwe) ongedocumenteerde zich 's ochtends bij het Vreemdelingenloket en in de middag bij de GGD Screeningsbalie aan de Jan van Galenstraat meldt. Tijdens dit eerste intakegesprek op het Vreemdelingenloket kan – indien relevant – een medische beoordeling plaatsvinden. Deze medische beoordeling is gebaseerd op een lekenscreening ter plekke, uitgevoerd door twee medewerkers van het Vreemdelingenloket. Deze medewerkers hebben geen medische achtergrond en de screening is gebaseerd op 'vier ogen', 'google' en met de (leken)beoordeling van artsenvrievens en/of medicijnlijsten. Medische kwetsbaarheid is een gewichtig criterium tot opvang en deze lekenbeoordeling van het Vreemdelingenloket kan een doorslaggevende reden zijn tot toegang tot de winteropvang.

De screening in de middag, bij de GGD Jan van Galenstraat resulteert tijdens een intake gesprek over het algemeen in het toevoegen van gegevens van de ongedocumenteerde in het CMS (content management systeem) Trajectus en toegang tot de opvang. Trajectus is het systeem waar o.a. GGD en HvO-Querido in Amsterdam – aangewezen uitvoerder winteropvang Zekeringstraat - mee werken.

Vreemdelingenloket kan niet in dit systeem en heeft ook geen inzage in Trajectus. Is de persoon niet toegevoegd aan Trajectus, dan komt hij de winteropvang niet in. Dat kan soms leiden tot een afwijzing bij de deur van de winteropvang, met als gevolg dat ongedocumenteerden noodgedwongen buiten slapen. Dit vindt dan plaats – wordt besloten - ondanks aanmelding en goedkeuring van het Vreemdelingenloket tot toegang. De ongedocumenteerde staat niet in Trajectus (het CMS van GGD en HvO-Querido) en dan wordt er geen toegang verleend.

Na 10 dagen kan de winteropvang **niet** verlengd worden als Dublinclaimant niet aan de criteria voldoet, 1: medisch urgent (Let op: lekenscreening), 2: vrouw is of 3: rond 18 jaar oud. Deze 10 dagen maatregel is in beginsel opgezet voor reguliere dak- en thuislozen, om ze zo warm te kunnen overdragen aan andere steden, indien na onderzoek een dakloze wel regiobinding zou hebben, of richting andere reguliere opvang. Van regiobinding of toegang tot wmo-voorzieningen is bij deze Dublinclaimantengroep geen sprake.

Deze 'sluitende' maatregel voor Nederlandse dak- en thuislozen brengt jonge ongedocumenteerden met een Dublinclaim in een onmogelijke situatie doordat ze in feite 'warm overgedragen' zouden worden naar bijvoorbeeld Italië of het land van herkomst. Italië, een land in Europa dat ontoereikende opvang biedt of een land dat ze juist ontvlucht zijn. Dit besluit over toegang tot opvang wordt genomen zonder dat er een echt vertrouwenwekkend gesprek met de ongedocumenteerde zelf plaatsgevonden heeft; over de juridische positie; of dat er naar het echte asielverhaal geluisterd is en is doorgevraagd; de belemmeringen tot terugkeer besproken worden. Laat staan dat het netwerk, of een eventuele optie tot doormigratie van de persoon in kwestie in kaart gebracht wordt. Zonder enig perspectiefplan worden ze verwezen naar de straat. En dat terwijl er voldoende bedden zijn in de Zekeringstraat, er is immers ook voldoende ruimte tijdens de winterkouderegeling (WKR).

Het is al eerder gebleken dat het ondoenlijk is om vanaf de straat aan terugkeer te werken. Het WODC¹ rapport uit 2018 en de ervaring met de sobere BBB nachtopvang in Amsterdam van de afgelopen jaren heeft dat inzichtelijk gemaakt.

Op dit moment is er dus een groep zonder (nacht)opvang en zonder netwerk (ook niet van vrijwilligers en organisaties), zij zijn hiervoor nog te kort in onze stad en daardoor zijn ze extreem kwetsbaar. In Amsterdam verdwijnen op deze wijze steeds meer jonge ongedocumenteerde mensen, met alle risico's van dien. Ze raken uit het zicht van Amsterdamse NGO's; zoals Wereldhuis, ACR, ASKV en Vluchtelingenwerk. Hulp bieden aan hen wordt steeds moeilijker. Hun situatie monitoren is bijna onmogelijk. Alleen als mensen ernstig ziek worden is er kans op opvang en dat is vanuit het hulpverleners perspectief moeilijk om aan te zien.

We roepen u dan ook dringend op om te kijken naar deze **aanbevelingen**:

- Stoppen met de lekenbeoordeling van medische situatie van mensen zonder papieren (Vreemdelingenloket). Het afgeven van medische gegevens is in strijd met alle privacy wetgeving en alleen artsen mogen oordelen over gezondheid en medische kwetsbaarheid.
- Winteropvang open te stellen voor deze groep Dublinclaimanten die nu – vandaag - op straat staan en die vanwege het convenant over Dublin uitzicht hebben op opvang in de nieuwe plannen.
- De '10 dagen maatregel' te schrappen voor mensen zonder documenten, en alleen voor mensen laten gelden met regiobinding in andere plaats of in eigen netwerk opvang kunnen regelen.
- Aandringen op een betere communicatie tussen ketenpartners van de gemeente Amsterdam m.b.t. ongedocumenteerden in de winteropvang. Regelmatig komt het voor dat ongedocumenteerden vanwege een niet sluitend CMS (aanmelding in Trajectus) en/of miscommunicatie op straat belanden, of bij de deur van de opvang geweigerd worden. Zeker op dagen dat verschillende balies gesloten zijn, zoals woensdag en in het weekend. Er is geen vangnet op dat moment.
- Bij de evaluatie van de winteropvang organisaties die zich inzetten voor ongedocumenteerden mee te laten evalueren.

Wij hopen dat u onze zorgen meeneemt en nodigen u dan ook uit bovenstaande punten en informatie deze week tot u te nemen en te agenderen tijdens de commissie ZJS en de commissie AZ op 28 februari. Wij constateren dat er overlap op dit dossier zit bij beide commissies.

U kunt bij ons te allen tijde informatie inwinnen.

Met vriendelijke groet,

Amsterdam City Rights Team, Annette Kouwenhoven
Stap Verder, Cor Ofman
Caritas Amsterdam, Coen van Loon
Taakgroep Vluchtelingen Raad van Kerken, Gerhard Scholte
Wereldhuis van de Protestantse Diaconie Amsterdam, Pablo Eppelin

Reacties: annette@amsterdamcityrights.org

---

¹ <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2882-de-invloed-van-gemeenten-op-de-terugkeer-van-uitgeprocedeerde-asielzoekers.aspx>